

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamaeje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Szwecya i Norwegia. — Księstwa Nadduajskie. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 23. lipca. Dnia 24. lipca 1855 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozestany XXIX. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

- Nr. 126. Protokół z dnia 5. czerwca 1855, podpisany w Wiedniu przez pełnomocników Austrii, Bawaryi i Wirtembergii, względem przystąpienia królewsko-Wirtembergskiego rządu do zawartego przez Austryę i Bawaryę dnia 2. grudnia 1851 traktatu żeglugi na Dunaju.
- Nr. 127. Rozporządzenie cesarskie z 18. czerwca 1855, którym się niższo-austryacka miara i waga w królestwie Czechach prawną miarą i wagą ogłasza.
- Nr. 128. Dekret ministerów finansów i handlu, tudzież naczelnej komendy armii z 6. lipca 1855 — obowiązujący koronne kraje Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Sławonii, Serbskie Województwo z Tomeskim Banatem i Pogranicze Wojskowe, którym się w moc Najwyższego postanowienia z 25. kwietnia 1855, dla zaprowadzenia regularnej procedury karnej w wykroczeniach poczty i dochodów skarbowych, odmieniają §§. 28, 29 i 30 prowizorycznej ustawy pocztowej z 26. grudnia 1850.
- Nr. 129. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 14. lipca 1855, prawomocne dla całego obwodu państwa z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, dotyczące się udowodnienia wykazów znajdującego się w Wiedniu zakładu suszenia jedwabiu i wełny względem prawdziwej wagi handlowej jedwabiu i wełny.
- Nr. 130. Rozporządzenie cesarskie z 15. lipca 1855, obowiązujące królestwo Lombardzko-Weneckie, którym się nakazuje zwołanie kongregacji centralnych i rozpoczęcie ich czynności.
- Nr. 131. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 17. lipca 1855, prawomocne dla objętych w powszechnym celnym związku krajów koronnych, względem deklaracji przedmiotów, przytoczonych w §. 21. 1. 7, 9, 10 i 11 taryfy celnej z dnia 5. grudnia 1853.
- Nr. 132. Dekret ministerstwa finansów z 18. lipca 1855, prawomocny dla Lombardzko-Weneckiego królestwa, którym się ogłasza, że nakazane dekretem ministerstwa finansów z 29. października 1854 modyfikacje taryfy dla Dazio consumo forense mają wejść w moc obowiązującą z dniem 1. listopada 1855.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu.)

Wiedeń, 24. lipca. Pojutrze będą obchodzić imieniny Jej Mości Cesarzowej Maryi Anny, a w szpitalu małych dzieci św. Anny odprawiają solenne nabożeństwo. — Dnia 30. lipca będzie obchodzić Jego cesarz. królewicz. Mość Arcyksiążę Karol Ludwik 23. rocznicę swych urodzin. — Ich cesarz. królewicz. Moście Arcyksiążę Wilhelm, tudzież Arcyksiążę Karol Ferdynand stanęli dziś w Weilburgu koło Baden. — Jego cesarz. Mość Arcyksiążę Albrecht jest spodziewany 28. lipca z wód karpackich Szliae.

(Mianowanie.)

Wiedeń, 24. lipca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 18. lipca b. r. posadę buchhaltera i pierwszego przełożonego prowizorycznej buchhalteryi państwa w Krakowie, nadać wicebuchhalterowi Lwowskiej buchhalteryi państwa *Wilhelmowi Weigel.* (W. Z.)

(Rozporządzenie cesarskie zwołujące kongregacje w królestwie Lombardzko-Weneckiem.)

Gazeta Wiedeńska z 24. lipca r. b. zawiera następujące cesarskie rozporządzenie, prawomocne w królestwie Lombardzko-Weneckiem, którym się nakazuje zwołanie kongregacji centralnych i rozpoczęcie na nowo ich czynności.

Nadane Memu Lombardzko-Weneckiemu królestwu patentem z 24. kwietnia 1815 zastępstwo krajowe, którego czynność była przerwana wypadkami w roku 1848, ma teraz rozpocząć działanie.

W tym zamiarze, za poradą Moich ministrów i po wysłuchaniu Mojej rady państwa, uznaniem za rzecz stosowną rozporządzić, co następuje:

1) Należy zwołać centralne kongregacje Lombardzkich i Weneckich prowincyi i u pierwszych w Medyolanie a u drugich w Wenecyi ma się znowu rozpocząć prawne urzędowanie w tym dniu, który Mój generał-gubernator wyznaczy.

2) W tym zamiarze należy Mi przedłożyć stosownie do rzezczonego patentu §. 8. propozycje do mianowania członków tych kongregacji centralnych.

W układaniu i przesyłaniu tych propozycji należy postąpić według przepisów §§. 9—12 patentu tylko z tą odmianą, że kongregacje prowincjonalne i miasta królewskie mają propozycje swej nominacji przedłożyć Naszemu namiestnikowi aż do dalszej przesyłki. Do obsadzenia zaś posad, które na przyszłość będą opróżnione przy kongregacjach centralnych po rozpoczętej na nowo ich czynności, ma być znowu §. 12 patentu zupełnie zastosowany.

3) Nadane patentem z 24. kwietnia 1815 gubernatorowi i gubernium upoważnienia i polecenie czynności urzędowe, przechodzą na Naszego namiestnika i namiestnictwa.

4) Zakres i regulamin spraw kongregacji centralnych pozostaną w dotychczasowym prawnym stanie, dopokąd przeze Mnie nie będzie rozporządzona zmiana; przyczem zresztą rozszerzony dekretemi z 4. i 10. sierpnia 1848 zakres działania kongregacji prowincjonalnych obecnie niezmienny pozostanie.

Hiszpania.

(Nuncyusz wyjeżdża. — Pożyczka za granicą. — Porażka Maurów pod Melillą.)

Depesza z Madrytu z 19. lipca donosi: „Nuncyusz papieski opuści jutro Madryt. Pan Pacheco otrzyma rozkaz żądać swoich paszportów. Pożyczka, którą pan Bruil ma zaciągnąć za granicą, będzie wynosić 20 milionów. Wojsko hiszpańskie poraziło Maurów pod Melillą.“

(Robotnicy barcelońscy wrócili do pracy za ustaleniem stosownych sądów przysięgłych.)

Podług dzienników barcelońskich nieprzybył tam jeszcze do 10go b. m. nowy gubernator cywilny Laskeras. Po południu zebrali się robotnicy fabryczni na jednym z placów publicznych i w przyległych ulicach. Obrano kilka komisji, które udały się do pułkownika Saravia. Skutek tej misji był taki, że robotnicy przyrzekli nazajutrz powrócić do fabryk pod warunkiem, ażeby sąd przysięgłych utworzony z fabrykantów, robotników i osób nietrudniących się przemysłem rozstrzygał tak długo wszelkie spory, dopokąd rząd i Kortezy niepowezmą stanowczej uchwały względem uregulowania stosunków między fabrykantami i robotnikami. D. 11. b. m. wrócili też prawie wszyscy robotnicy do swoich fabryk. (Podług otrzymanych w Marsylii wiadomości z Barcelony z 20go b. m. było tam wszystko spokojne.)

(Pogląd na całoroczny tok czynności Kortezów.)

Ostatnie posiedzenie Kortezów odbyło się 17go b. m. w samą rocznicę rewolucyi. Jak wszystkie inne zgromadzenia konstytuujące — powiada *Indep. belge* — robili Kortezy więcej wrzawy niż zajmowały się sprawami sejmowymi. Słusznie przeto ubolewało kilku mowców, że parlament strwonił ośm miesięcy spełna na próżnych dyskusjach, gdy tymczasem położenie Hiszpanii, i tak już smutne od roku 1854, jeszcze bardziej się pogorszyło. Ostatnie posiedzenie (z 17.) zajęto śpieszną dyskusją nad budżetem. Jeden tylko artykuł jego, mianowicie podwyższenie podatku od soli o 50 pret., wywołał żywą debatę i został tylko z nieznaczną większością przyjęty. Resztę artykułów wotowano prawie bez zarzutu. Poczem zgromadzenie, nim jeszcze uchwalono się rozjechać, zebrało się w tajny komitet dla uregulowania niektórych spraw wewnętrznych.

(Milicya narodowa i jej siła.)

Według ogłoszonego w *Gazecie Madryckiej* urzędowego wykazu, liczy obecnie milicya narodowa w Hiszpanii 546.286 ludzi, a mianowicie 530.559 piechoty, 13.792 kawaleryi i 1935 artyleryi. Ale rzeczywista suma ogółowa musi być cokolwiek większa, gdyż z niektórych prowincyi nadeszły tylko niedokładne podanie. Udział prowincyi pojedynczych jest bardzo nierówny i nie zostaje w sto-

sunku do ich ludności. Artylerję ma milicya narodowa tylko po większych miastach, mianowicie w Madrycie, Saragossie, Santander, Maladze, Barcelonie i t. d. Co się tyczy broni rozdano: 110.330 strzelb, 4312 karabinów, 5777 szabli, 1922 lancy i 28 dział. Okazuje się więc z sumy broni, chociaż w to policzymy pewną ilość broni dla milicyi, że z podanej powyżej ogólnej liczby wojska, tylko mniejsza część jest uzbrojona do rzeczywistej służby. Sama tylko milicya Madrytu jest kompletnie uzbrojona. Ztemwszystkiem uczynił rząd hiszpański temi czasami, mianowicie w fabrykach belgijskich znaczne zamówienia, ażeby uzbrojenie milicyi narodowej coraz bardziej skompletować.

Anglia.

(Treść z posiedzenia 23. lipca.)

Izba niższa przyjęła na posiedzeniu dnia 23. lipca sprawozdanie względem pożyczki tureckiej i uchwaliła bez opozycji upoważnienie względem zaprowadzenia bilu. Mr. Ricardo i Gladstone oświadczyli z góry, że niechęć ponawiać swej opozycji. — Pan Laing oświadczył na tem posiedzeniu, iżby chciał na nowo rozpocząć debatę nad pracami konferencji wiedeńskiej. Lord Palmerston odpowiedział, że temu życzeniu niemoże zadość uczynić. Mr. Peel oświadczył na zapitanie, że rząd nie wyjawia środków, których użyje, by pomnożyć armię.

(Ind. belge.)

(Poczta londyńska z 21. lipca. — Nowiny dworu. — John Russell składa pieczęć kolonialną. — Zastępstwa w urzędach. — Baron Rothschild nie zrzeka się swej kandydatury. — Posąg Roberta Peela.)

Jego Mość Król Belgii i księżniczka Charlotte byli dnia 21. b. m. z wizytą u księcia Aumale w Twickenham. — Na posiedzeniu tajnej rady dnia 21. b. m. w Osborne złożył lord John Russel w ręce Jej królewskiej Mości pieczęć urzędu kolonialnego, a Sir W. Molesworth złożył przysięgę jako nowo mianowany sekretarz Stanu. — Jej Mość Królowa zwiędła wkrótce miasto Duwer i obóz w Shorncliffe, gdzie umieszczona jest legia cudzoziemców. Podróż do Paryża i stosunki publiczne wymagające obecność Królowej w stolicy niedozwólą Jej królewskiej Mości wyjechać w tym roku do Szkocji.

Sir B. Hall obejmuje na miejscu panu Molesworth portefejl robot publicznych. Obadwaj nowi ministrowie będą powtórnie wybrani w Southwarth i Marylebone. — Na zgromadzeniu wyborców City londyńskiej uchwalono, iż odtąd niebędą wybierać barona Rothschilda do izby niższej, gdyż terazniejsze prawodawstwo niedozwala mu w zaden sposób odpowiedzieć mandatowi reprezentanta. Baron Rothschild oznajmił z swej strony, że niecofnie swej kandydatury w interesie zasady wolności wyznał. — Posąg Roberta Peela w Cheapside odsłonięto dnia 21. b. m. bez wszelkiej uroczystości inauguracyjnej.

(Ustąpienie wysp szwedzkich zaprzeczają.)

Dziennik *Departements Tidende* zbija pogłoskę jakoby wyspy Gothland i Bornholms odstąpione być miały Anglii.

Francya.

(Poczta paryzka z dnia 22. lipca. — Ograniczanie mniejszych subskrybentów. — Wycieczki na wystawę z departamentów. — Wiadomości z Tunetu. — Śmierć Szamyla niepotwierdza się jeszcze. — Ułatwienia w zwiedzaniu osobliwości. — Sumy złożone dla armii. — Pan Donou zastępca komisarza wystawy tureckiej. — Sarkofag fenicki w darze Instytutowi. — Aresztacye za listy bezimiennie.)

Z Paryża donoszą pod dniem 22. lipca: Małym subskrypcyom przeszkadzają coraz bardziej. Sierzanci miejscy niepozwalają zgromadzać się przed północą a bióra rozdają coraz mniej kart dla subskrybentów na 50 frankową rentę i niżej. Sprzedawaniu kart przeszkadzają ile możności. Wiele osób przyaresztowano, które niemając pieniędzy przy sobie zgłosiły się do subskrypcji. — *Morning Post* zawiera artykuł zapowiadający dość wyraźnie, że armia ekspedycyjna będzie znów zimować w Krymie. — Dziś rozpoczęły się po departamentach zapowiedziane wycieczki na wystawę i pociągi kolei żelaznych przywiozły już mnóstwo gości do Paryża.

Podług listów z Tunetu z 8. b. m. przyjął nowy Bej bardzo źle członków deputacji, którą zmarłej Bej wysłał do Cesarza Francuzów. Kilka innych osób, które zostawały w wielkich łaskach u zmarłego Beja, uwięziono z utratą godności i majątku. Podług tych samych listów była już w drodze część posiłków, które Bej wyprawił do Konstantynopola.

Dotychczasowe doniesienia z Konstantynopola niewspominają nic o śmierci Szamyla. Także i z Petersburga niepotwierdzono jeszcze tej wiadomości.

Stosownie do polecenia prezydenta de Morny ma być dozwolony wstęp publiczności na czas wystawy do pałacu ciała prawodawczego, a to dla zwiedzenia sali posiedzeń, salonu cesarskiego i biblioteki.

Złożone potąd w ministerjum wojny dary dla armii na Wschodzie wynoszą 2,285.558 franków.

Turecki komisarz wystawy, Kiamil Bej wracając do Konstantynopola zdał pełnomocnictwo swoje p. Donou, turekiemu konzultowi jeneralnemu w Paryżu.

Książę Lugnes ofiarował Instytutowi Francji ciekawy podarunek, sarkofag z czarnego marmuru z odkrytego w pobliżu Bejruta grobowca jakiegoś Króla fenickiego. Napis zawiera sentencje o wielkości ludzkiej, a w końcu grozi gniewem Boga za znieważenie pokoju umarłych.

Podług dziennika *Courrier de la Gironde* wydarzyło się w ostatnich dniach kilka aresztacji w Bordeaux. Pomiędzy innemi miano uwięzić kilka, którzy od niejakiego czasu napastowali w listach

bezimiennych osoby prywatne, urzędników publicznych, duchownych i t. p.

Włochy.

(Agitacye w duchu Mazziniego w Piemonte. — Doniesienia z armii krymskiej. — Meeting za niżeniem podatków. — Wychodźstwo się wzmacnia. — Instytut duchowny wzbraniają przystępu urzędnikom duchownym.)

Dziennik *Italia e Popolo* wspomina o wielkim ruchu pomiędzy karabinierami w Spezia, Lerici i Vezzano. Zdaje się, że w Parzanie obawiają się znowu agitacyi w duchu Mazziniego. W pewnej karczmie uwięziono kilka obcych osób przybyłych z zagranicy i kilku miejscowych mieszkańców, i odwieziono ich do Sarzany.

Wspomniony dziennik utrzymuje, że schadzka tych osób nie miała wcale charakteru politycznego.

Rząd piemoncki otrzymał wiadomości telegraficzne z Krymu dd. Kadikoi 19. lipca. Cholera ustała prawie całkiem pomiędzy wojskiem ekspedycyjnym i stan zdrowia był zresztą wcale pomyślny. Dawniejsze raporta wspominają o małych rekonesansach, jakie wojska piemonckie przedsiębrały w dolinie Skuliu i Bajdar jako też gościńcem ku Mackenzie; wszędzie spotykano tylko forpocztę rosyjskie.

— W Nizy odbył się podobnie jak w Genuy wielki meeting, na którym uchwalono podać do rządu petycję o niżeniu podatków.

W Nizy wzmacnia się wychodźstwo coraz bardziej. W roku 1854 udzielono do 2011 indywiduum, z których 847 należało do klasy roboczej, paszportów emigracyjnych; w tym roku zaś wydano już 1663 takich paszportów, a z tych 1580 robotnikom.

W Genuy, pisze dziennik *Italia e Popolo*, wzbraniały instytut duchowny, dotknięte ustawą klasztorną, przystępu urzędnikom rządowym, którzy przybyli zabierać je w posiadanie. Gdy na próżno używano wszelkich sposobów łagodnych, przedsięwziął jenerałny intendant potrzebne kroki do wykonania wspomnianej ustawy, i udawszy się na dniu 21. b. m. w towarzystwie urzędnika hypotekarnego pana Ratazzi, któremu poruczono specjalnie administracyę kasy kościelnej, do klasztoru Dominikanek, kazał przemocą pootwierać jego bramy. — (Ob. wzmiankę o tem w nr. 171 G. L. w doniesieniach z ostat. poczty.)

Niemce.

(Projekt uchwały związkowej na deklaracyę Austrii. — Książę Górczaków w Frankfurcie. — Aresztacye za werbowanie do służby rosyjskiej. — Mocya za rewizyą konstytucyi związkowej. — Aresztowany minister Fischer w dymisji.)

Podług dziennika *Nat. Ztg.* składa się projekt uchwały związkowej na przedłożoną ze strony Austrii deklaracyę związkowi niemieckiemu: 1) z podziękowania za starania Austrii około przywrócenia pokoju; 2) z potwierdzenia zdania Austrii, że ze względu na dawniejsze uchwały związkowe niepotrzeba przyjmować na siebie nowych zobowiązań, a 3) z oświadczenia, że kontyngens związkowy ma pozostać w pogotowiu do wojny. — Tylko co do 3 punktu zaproponowały Prusy nieznaczną zmianę w układzie. — Wszyscy posłowie, z wyjątkiem bawarskiego, oświadczyli się za projektem; ale pan Schrenk nieotrzymał jeszcze, jak wiadomo, potrzebnej w tej mierze instrukcyi dla nieobecności Króla bawarskiego w Mnichowie.

Dnia 20. b. m. w południe przybył do Frankfurtu książę Górczaków, ces. ros. poseł przy Dworze wiedeńskim.

Z Norymbergi donoszą pisze Gaz. Wiéd. pod dniem 18. lipca. Wczoraj wieczór przed odejściem pociągu kolei żelaznej przyaresztowała policya cztery indywidua a pewnego oficera rosyjskiego wzięto w obery. Przyczyną tego kroku miało być werbowanie ruśnikarzy tutejszych do służby rosyjskiej. Powiadają, że już do 7 osób dało się zaangażować za roczną zapłatę w kwocie 500 rubli srebrnych, i każdy miał zaraz otrzymać dukata na rękę z oznajmieniem, by na oznaczony termin stawił się niezawodnie w Weimarze.

Na dzisiejszem posiedzeniu Izby drugiej wirtemburskiej przedłożył deputowany Pfeifer dnia 18. lipca mocyę względem rewizyi konstytucyi związkowej w duchu jedności i czynnego udziału narodu niemieckiego w naradach nad swemi sprawami. Drukowanie jej, tudzież odesłanie do sprawozdania komisji wotowano 62ma głosami przeciw 14.

Rzeczywisty tajny radca i minister księcia Lippe-Detmold, Dr. Fischer, który był aresztowany w Koburgu otrzymał dymisję a na jego miejsce mianowany p. Meien.

Dania.

(Projekt konstytucyi. — Zapowiedziane zwołanie sejmu.)

Kopenhaga, 22. lipca. Rada państwa przyjęła wczoraj projekt konstytucyi po drugim odczytaniu. Dwa tylko głosy były przeciw projektowi. — Zwołanie sejmu ma nastąpić między 10 a 15. sierpnia.

Szwecya i Norwegia.

(Upaly. — Ochotnicy do legii angielskiej. — Demokratyczne oświadczenie w „Faderneslandet.”)

Z Sztokholmu donoszą pod dniem 16. lipca o niestychanych upalach; od zachodu wieje prawdziwy Sirocco, który często utrudnia oddech. Z okolicy donoszą o wielkich pożarach lasów. — Słychać, że werbunek do legii angielskiej idzie w Szwecyi bardzo pomyślnie, zaciągnęło się już przeszło 2000 ochotników.

P. Munk Rosenschöld, redaktor demokratycznego dziennika szwedzkiego „Faderneslandet“ ofiarował się rządowi angielskiemu w przeciagu 8 do 10 dni dostarczyć najmniej 3000 ochotników, żądając tylko oznaczenia miejsca, gdzie się ma udać z swymi rekrutami. Obecnie bawi p. Rosenschöld w Ysztaad.

Księstwa Naddunajskie.

(Gmina katolicka uznana prawnie w Serbii. — Morderce doktora z Morawii ujęci i ukarani.)

Z Belegradu donosi *Triest. Ztg.*: Co do wolności wyznań religijnych zapadła w senacie uchwała, która wprawdzie nie jest jeszcze publikowana, ale w ogóle co do głównych punktów jest wiadoma. Odtąd gmina katolicka wstępuje pod zasłonę prawa, a lubo przynależny kapłan, dopokąd jest w Serbii, musi być poddanym Serbskim, jednakże przełożoną władzą we wszystkich sprawach kościelnych będzie przewielebny biskup Diakowski Strossmaier, a później jego następca; i jeśli biskup uzna za rzecz słuszną przeniesić kapłana na inne miejsce, wstępuje przeniesiony duchowny natychmiast z podażczego związku Serbii.

Już wyznaczono miejsce na budowę katolickiego kościoła i pomieszkaniem proboszcza, które będą wystawione kosztem serbskiego rządu, a proboszcz będzie pobierał z publicznej kasy serbskiej roczną płacę 600 r.

Funkcje duchowne może bez przeszkody wykonywać według obrządku swego kościoła.

Nie powiedziano nic o przyjęciu kalendarza Juliańskiego, jednak katolicy zastosują się w tej mierze według słuszości do życzeń serbskiego rządu.

Budowanie kościoła i utrzymanie proboszcza z publicznego skarbu jest dotychczas pierwszym przypadkiem, gdyż prawosławne greckie kościoły i proboszczowie są od gmin utrzymywani. Nowy ten przepis wydano teraz tylko dla katolików. Chociaż protestanci już dawno ukonstytuowali się w gminę i prosili o wydanie w tej mierze potwierdzenie, jednak na prośbę ich niemiano dotychczas żadnego względu.

Podług urzędowych doniesień z Belegradu zamordowało na dniu 25. marca r. b. pięciu zbrojców w Gurguszowac w księstwie Serbskim lekarza obwodowego Dr. Wilhelma Ribula rodem z Znaim w Morawii. Dzięki gorliwym poszukiwaniom policyi zostali złoczyńcy wkrótce pojmani. Trzech rozstrzelano natychmiast, a dwóch pozostałych skazano na dożywotne więzienie.

Afryka.

Independence Belge donosi z Marsylii pod dniem 23. lipca: W Tripolidzie wybuchło powstanie i ogarnęło prawie całą rejencyę. Paropływ francuski „Daim“ przybył do Malty dnia 17. z usilnym żądaniem, ażeby wysłano wojska w pomoc Bejowi, którego panowanie bardzo jest zagrożone.

Z teatru wojny.

(Stan rzeczy w Krymie i Turcji azyatyckiej. — Przygotowania do dalszego prowadzenia wojny. — Opatrzanie leży zimowej. — Grobowiec Nachimowa. — Sinopa składem zasobów.)

Gazeta wojskowa pisze:

„Wodzowie sprzymierzonych armii odbyli na wiadomość o rozpoczęciu zaczepnych działań generała Murawiewa na Kars, radę wojenną i wyprawili do Konstantynopola zdanie swoje względem środków odpornych, jakie ze strony Porty użyte być powinny. Przedewszystkiem idzie o skoncentrowanie siły zbrojnej przynajmniej 30.000 ludzi w Batum i Czuruksu, ażeby w najgorszym razie, jeźliby stojący pod Kalessi korpus generał-lejtnanta księcia Andronikowa odparł Mustafę Baszę, mogli Turcy z tych dwóch strategicznie ważnych punktów rozpocząć nanowo kroki zaczepne przeciw Rosyanom. Do zorganizowania zdolnej do boju armii w Batum potrzebuje Porta przynajmniej 6 tygodni czasu, a tymczasem łatwo być może, że turecka armia w Małej Azji zupełnie zniszczona zostanie. Główna jej siła cofnęła się pod dowództwem Muszyra Waffik Baszy, który ma u boku angielskiego pułkownika Williama, po za szanę Karsu. Ostatni urzędowy raport Muszyra datowany jest z 25. czerwca; od tego czasu jest twierdza obsadzona i komunikacja z Trebizondą i Erzerum zupełnie przerwana.

Na innych punktach teatru wojny robią się także olbrzymie przygotowania, a mianowicie 1) do dalszego oblężenia Karabelnej, która ma być koniecznie zdobytą; 2) do przezimowania sprzymierzonej armii (z wyjątkiem kawalerii) w Krymie, a 3) do rozpoczęcia kampanii w roku 1856 na nowej widowni boju na południu. Co do najnowszych robót oblężniczych zapewnijają doniesienia z wiarygodnych źródeł, że się odbywają z wielką gorliwością. odporne fortyfikacje Rosyan składają się nietylko z nowych szanów ile raczej z min, nad którymi bez ustanku pracują. Do przezimowania armii w Krymie robią się widoczne przygotowania; stacje nadbrzeżne Kamiesz, Bałakława, Eupatorya i Jenikale zostały ważnymi składami wojskowymi. Roboty przedsiębrane szczególnie w dwóch pierwszych stacjach niestraciłyby wcale na ważności nawet wtedy, gdyby oblężenie Sebastopola zaniechane zostało. Co się zaś tyczy nakoniec przygotowań do nowej kampanii w roku 1856, zdaje się być wiele podobnym do prawdy, że w Warnie, Burgos i w Bosforze skoncentruje się nowa armia, która w artylerii polowej, kawalerii i pociągach ma być silniejsza od armii w Krymie, a do której mają się przyłączyć także niektóre korpusy krymskie mianowicie w takim razie, jeźli Karabelnaja zostanie zdobytą a flota rosyjska zniszczona, lub jeźli nowy szturm zostanie znowu odparty i przeto w obu razach postanowionoby zaniechać dalszego oblężenia i zatrzymać tylko cztery wyż wymienione punkta tauryjskie, by z nowymi siłami zbrojnymi rozpocząć kampanię na innej widowni boju.

Admirał Nachimow pochowany został na własne życzenie w kościele garnizonowym w Sebastopolu w tym samym grobowcu, który sobie za życia jeszcze przyrzadzić kazał, i gdzie złożono także zwłoki admirała Kornilowa. Generał Tottleben powraca do zdrowia.

Podług doniesień handlowych z Sinope założyli tam Anglicy wielki skład bydła rzeźnego i zboża, oprócz tego urządzili stajni na 5000 koni jucznych i mułów.

(Korespondencya z Krymu. — Prace oblężnicze. — Domyślne leże zimowe.)

Gazecie szląskiej donoszą z Krymu: „Sprzymierzeni nieprzestają atakować pozycyi Małakowa; dwie ciężkie baterye pracują już oddawna nad zniszczeniem dział nieprzyjacielskich; trzecia zasypuje wnętrza fortu bombami, czwarta nad portem wojennym razi okręta nieprzyjacielskie, a kilka innych budują jeszcze, by zatrudnić niemi sąsiednie fortyfikacje, mogące wspierać punkt zagrożony. Chociaż niewątpimy wcale, że roboty nasze zostaną uwieńczone pomyslnym skutkiem, trzeba będzie przecież ostateczny szturm na tym punkcie przyplacić straszniemi ofiarami. Działanie zaczepne przeciw polowej armii rosyjskiej uznano za rzecz niepodobną; sprzymierzeni ograniczą się tylko na zastąpieniu prawego skrzydła armii oblężniczej, pozycyę pod Inkermanem i nad Czerną. Dlatego też powróci armia rezerwowa wkrótce do obozu pod Masłakiem. Na zimowle dla reszty armii przeznacza Turcy główne twierdzy, jako to Warnę, Szumłę, Silistryę i kilka innych, gdyż o nowem oblężeniu zimowem niema ani mowy.“

(Depesza księcia Gerczakowa z 21. lipca.)

Według nadesłanej depeszy telegraficznej z Warszawy 11. (23.) b. m. donosi książę Gerczaków pod dniem 9. (21.) z Sebastopola: „Nieprzyjaciel wzmacnia w przestankach kanonadę i bombardowanie. Nasze baterye odpowiadają mu dzielnie. Zresztą nic nowego.“

(Doniesienia z morza bałtyckiego zpod Wiborga.)

Z Gdańska piszą pod dniem 20. lipca. Okręt „Geysler“ przywiózł w tej chwili następującą wiadomość: „Przy rekognoskowaniu Wiborga znaleziono wniósł się zamknięte palami. Dwie maskowane baterye nadbrzeżne rozpoczęły silny ogień. Jedna bomba wpadła do prochowni okrętu „Arrogant“, ale zapobieżono eksplozji. Anglicy stracili w poległych 1 oficera i 2 szeregowców. Ranionych mieli 40. Strata nieprzyjaciela niewiadoma jeszcze.“

(Nowa cztery porty na Bałtyku przeznaczone do emów parlamentarnych.)

Journal de St. Petersburg z dnia 5. (17.) lipca zawiera obszernie sprawozdanie o wypadku na wyspie Haugö, gdzie jak wiadomo, kilka marynarzy angielskich, wylądowawszy z łodzi opatrzonej w banderę parlamentarną, częścią zostali zabici, częścią wzięci w niewolę. Do tego sprawozdania załącza pomieniony dziennik korespondencyę, jaka przy tej sposobności miała miejsce między księciem Dołgoruki ministrem wojny w Petersburgu, a kontre-admirałem Dundas naczelnym dowódcą floty angielskiej na morzu bałtyckim. W jednym z późniejszych listów, który potąd nie był ogłoszony a który zawarty jest w dzienniku petersburgskim, książę Dołgoruki oznacza oprócz trzech portów (Kronsztad, Sweaborg i Rewel) pierwotnie przeznaczonych na jedyne miejsca, gdzie odtąd odbywać się mogą umowy między władzami rosyjskimi a flotą sprzymierzonych, jeszcze cztery inne porty gdzie również przyjmowane być mogą wzajemne umowy; te porty są Libawa, Windau, Waza i Tornes. Rzeczywiście zważywszy iż wszystkie trzy porty pierwotnie oznaczone, położone są w odnodze fińskiej, wielkie żąd mogły wynikać trudności; wszelka bowiem komunikacja parlamentarna bądź w właściwym Bałtyku bądź w odnodze botnijskiej byłaby niepodobna. Dołączenie zaś czterech jeszcze portów oznaczonych w nowym liście księcia Dołgoruki uchyla tę niedogodność. Libawa bowiem i Windau położone są jak wiadomo, na wybrzeżach morza Bałtyckiego, a Waza i Tomeo w odnodze Botnijskiej.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 25. lipca. Jego Mość Cesarz odjechał dziś do Pireneów. Do środy spodziewają się powrotu Cesarstwa.

Bruksela, 25. lipca. Jego Mość Król i hrabia Flandryi powrócili wczoraj z Anglii.

Berlin, 27. lipca. Jego królewicz. Mość książę Prus spodziewany jest dziś z Królewca w Berlinie. (L. k. a.)

Londyn, 24. lipca. Dziennik *Morning Chronicle* donosi, że lord Stratford de Redcliffe ustąpił z posady ambasadora w Konstantynopolu a na jego miejsce ma być mianowany lord Elgin, były gubernator Kanady.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 17. lipca. W pierwszej połowie b. m. płacono na targach w Tarnopolu i Trębowli w przecięciu za korzec pszenicy 12r.24k.—11r.12k.; żyta 8r.38k.—7r.12k.; jęczmienia 5r.46k.; owsa 3r.16k.—4r.9k.; hreczki 5r.44k.—5r.36k. Za cetnar siana 2r.25k.—2r.36k.; — funt mięsa wołowego kosztował 7k.—9k. Garniec okowity 1r.39k.—1r.36k. Sąg drzewa twardego sprzedawano w Trębowli po 4r.50k., miękkiego 4r.16k. m. k.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. lipca.

Hr. Golejewski Kornel, z Czortkowa. — Hr. Kalinowski Wład., z Bakowiec. — Hr. Dzieduszycki Maur., c. k. radca namiest., z Bóbrki. — PP. Kilanowski Tyt., z Żelechowa. — Wyszyński Józef, c. k. komisarz obwod., z Rze-

szowa. — Pereli Józef, c. k. kwiesk. radca sądów szlach., z Tarnowa. — Pereli Wilb., z Arłamowskiej woli. — Jmks. kanonik Jasiński Adam, z Czerkas.

Dnia 29. lipca.

Hr. Zamojski Adam, z Krakowa. — PP. Głogowski Ant., z Bojańca. — Kotkowski Apol., z Hawłowic. — Ustrzycki Włod., z Dubkowic. — Bogdanowicz Teodat, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. lipca.

Hr. Gorajski Adam, do Przemysła. — Hr. Dzieduszycki Jan, do Tarnopola. — Hr. Baworowski Włod., do Tarnopola. — PP. Majewski, c. k. radca izby obrachunkowej, do Krakowa. — Bitter, c. k. podpułkownik, do Krakowa. — Arsenscheeg Bart., c. k. archiwiarz, do Stryja. — Nowosielski Ludwik, do Zborowa. — Harasek, c. k. radca kamer., do Brodów.

Dnia 29. lipca.

Hr. Karnicki Kajetan, do Bartatowa. — Br. de Hagen-Schwerin Gustaw, c. k. szambelan, do Wielkichócz. — Tinz Floryan, c. k. sekretarz sąd. szlach., do Złoczowa.

Kurs lwowski.

Dnia 27. lipca.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	34	5	37
Dukat cesarski	" "	5	37	5	40
Półimperyal zł. rosyjski	" "	9	41	9	45
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	52	1	53
Talar pruski	" "	1	46 1/2	1	47 1/2
Polski kurant i pięcioletówka	" "	1	22	1	23
Galicj. listy zastawne za 100 zr.	bez kuponów	93	30	93	50
Galicyskie Obligacje indem.		69	45	70	10
5% Pożyczka narodowa		82	15	83	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 25. lipca.

			za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa	5%	77 3/4	5/8	77 1/2
detto pożyczki narod.	5%	82 1/2	1/8	82 1/2
detto z r. 1851 serya B.	5%	—	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	—	—	—
Obligacje długu państwa	4 1/2%	—	—	—
detto	4%	—	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	—	—	—
detto	3%	—	—	—
detto	2 1/2%	—	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	119 1/2	—	119 1/2
detto z r. 1839	—	100 3/4	1/4	100 1/4
detto z r. 1854	—	—	—	—
Obl. wiedeń. miejskiego banku	2 1/2%	—	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—	—
detto krajów koron.	5%	69 1/2	7/8	72
Akcy bankowe	—	—	—	973 972
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	—	—	—	—
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	—	2012 1/2	—	2012 1/2
Akcy kolei żel. Głognickiej na 500 zlr.	—	—	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr.	—	—	—	—
Akcy kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zlr.	—	—	—	—
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	—	526 527 528	—	527
Akcy austr. Lloyda w Tryeście na 500 zlr.	—	—	—	—
Galicyski listy zastawne po 4% na 100 zlr.	—	—	—	—
Renty Como	—	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 25. lipca.

			w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	122	—	122 aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	121	120 3/4	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	88 5/8	1/2	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11-48	47 46 47 1.	11-47 2 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	120 3/4	1/4 1/2 l.	120 1/2 2 m.
Marsylia za 300 franków	141 3/8	1/8 l.	141 1/2 2 m.
Paryż za 300 franków	141 1/2	3/8 1/4 l.	141 1/2 2 m.

Bukareszt za 1 złoty Para	226 1/2	226 1/2	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	T. S.
Cesarskie dukaty	26	26	Agio.
Ducaten al marco	—	—	Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26. lipca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 99 1/2 l. — Augsburg 121 1/2 l. — Frankfurt 120 1/2 l. — Hamburg 38 l. — Liwurna —. — Londyn 11.41 l. — Medyolan 120 l. — Paryż 140 3/4 l. Obligacje długu państwa 5% 77 1/2 — 77 3/4. Detto S. B. 5% 91 — 92. Detto pożyczki narod. 5% 82 1/2 — 82 5/8. Detto 4 1/2% 67 1/8 — 67 1/4. Detto 4% 60 3/4 — 61. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% —. Detto z r. 1852 4% —. —. Detto Głognickie 5% 92 — 92 1/4. Detto z r. 1854 5% —. —. Detto 3% 47 — 47 1/4. Detto 2 1/2% 38 — 38 1/4. Detto 1% 15 3/4 — 15 7/8. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 25 1/2 — 26. Detto krajów kor. 5% 69 — 74. Pożyczka z r. 1834 225 — 226. Detto z r. 1839 119 1/4 — 119 1/2. Detto z 1854 99 1/2 — 99 3/4. Oblig. bank. 2 1/2% 56 1/2 — 57. Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5% 99 — 100. Akc. bank. z ujma 965 — 967. Detto bez ujmy —. —. Akcy bankowe now. wydania —. —. Akcy banku eskomp. 88 1/4 — 88 1/2. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 199 1/8 — 200. Wiedeń. Rabskie —. —. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 236 — 238. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20. Detto 2. wydania 25 — 30. Detto Edynbursko-Neusztadzkiej 90 1/4 — 90 1/2. Detto żeglugi parowej 529 — 530. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 523 — 525. Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% 94 — 94 1/4. Północn. kolei 5% 85 — 85 1/4. Głognickie 5% 73 — 74. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 82 1/2 — 82 3/4. Detto Lloyda 496 — 498. Detto młyna parowego wiedeń. 109 — 110. Renty Como 13 1/8 — 13 1/4. Esterhazego losy na 40 zlr. 75 3/8 — 74. Windischgrätzka losy 26 1/2 — 26 3/4. Waldsteina losy 25 1/2 — 25 3/4. Keglewicza losy 10 1/4 — 10 1/2. Cesarskich ważnych dukatów Agio 25 1/4 — 25 3/8.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeń. d. 26. lipca o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 25 1/4. Ces. dukatów obrączkowych agio 2 1/2. Ros. imperyały 9.35 Srebra agio 20 3/8 gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. lipca.

Obligacje długu państwa 5% 76 3/4; 4 1/2% —; 4% —; 4% z r. 1850 —. 3% —; 2 1/2% —. losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 —. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcy bank. 957. Akcy kolei półn. 1967 1/2. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 537. Lloyd 496. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niż.-austr. Towarzystwa eskomp. 500 zlr. — zlr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 119 3/4 l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 119. l. 2. m. Hamburg 87 l. 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 11.37. l. m. Medyolan 118. Marsylia 129 1/4. Paryż 139 7/8. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. —. Pożyczka z roku 1851 5% 90 lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 69; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 98 1/4. Pożyczka narodowa 82 7/8. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 314 1/2 fr.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	325.08	+ 16.0°	81.8	południowy ci.	pogoda
2 god. pop.	324.27	+ 26.0°	50.3	wschodni sł.	pochmurno
10 god. wie.	324.67	+ 16.8°	83.3	połud.-zach. "	"
Zrana mgła, po południu burza i deszcz 0...20.					
6 god. zrana	324.83	+ 15.8°	91.8	zachodni ci.	pochmurno
2 god. pop.	325.33	+ 16.8°	87.7	" sł.	deszcz
10 god. wie.	325.70	+ 15.2°	89.2	południowy "	"
Opadnięcie w 24 godz. 4...64.					

TEATR.

Dziś: Opera niem.: „Die Jüdin“.

KRONIKA.

(Stan cholery we Lwowie.)

Na dniu 27. lipca zastabło na cholere osób 83, a 33 umarło. — Ogółem od powstania zarazy zachorowało 2507 osób, a umarło 1237.

Na dniu 28. lipca zachorowało 74 osób, a 26 umarło. Ogółem od powstania zarazy zapadło 2581 osób, a umarło 1263.

Ogłoszone niedawno sprawozdanie Nowojorskiego inżyniera Johna Clark na rok 1854 zawiera ciekawe statystyczne wiadomości o kolejach żelaznych Stanów Zjednoczonych. Nie ma jeszcze pięćdziesięciu lat od czasu, jak pierwszy lokomotyw, pierwszy wagon jechał po ziemi amerykańskiej, i tylko trzy angielskie mile kolei żelaznej były ukończone w roku 1828, a teraz w dwadzieścia siedm lat później rozpostarła się po rozległych przestrzeniach Ameryki sieć kolei, obejmująca więcej niż dwadzieścia tysięcy angielskich mil długości, łącząc z sobą żelaznym pasem nadbrzeżne miasta i ostateczne granice cywilizacji w dalekim zachodzie. W roku 1828 była tylko jedna kolej żelazna w Ameryce, a teraz trzy sta trzydzieści dziewięć. Samo państwo Nowojorskie ma 2723 mil kolei żelaznej, między temi 863 z podwójnym torem. Zbudowanie ich kosztowało

w okrągłej sumie 137 milionów dolarów, z których 69 milionów zapłacono, a 68 milionów jako dług na nich ciąży. Kolej Nowojorską przebiega 1068 lokomotywów i 8816 wagonów z osobami i ładunkami. Pociągi pasażerów ujechały w przeszłym roku więcej niż 7 milionów mil, i przewiozły niemal 10 milionów pasażerów. Na 833.000 podróży wydarzał się jeden przypadek śmierci, i równie na 833.000 pasażerów także jeden mało znaczący wypadek, a sprawozdanie nadmienienia wyraźnie, że każdy z przypadków śmierci nastąpił z własnej winy pasażera, co jednak zdaje się być niepodobnym do prawdy, i da się tylko tem wytłumaczyć, że tamtejsze dozorecze władze nad zmarłymi, starają się wszelkimi sposobami zaciścić nieszczęśny przypadek, ażeby zdjąć z urzędników kolei żelaznej odpowiedzialność. Przypuściwszy, że wybudowanie każdej mili kolei żelaznej w Ameryce kosztuje przeciętnie 20.000 dolarów, tedy kapitał potrzebny na wybudowanie 20.000 mil kolei żelaznej wynosi cztery sta milionów. Rzecz naturalna, że Ameryka sama nie mogła uzbierać w krótkim przeciągu dwudziestu siedmiu lat tak ogromnego kapitału, musiał przyjść w pomoc kapitał europejski, i dlatego większa część kompanii jest jeszcze po dziś dzień zadłużona. I tak kolej Nowojorska i Erie kosztuje 33 milionów, z których towarzystwo jeszcze nie mniej jak 25 milionów już dłużne.